

Obsah

1 ÚVOD	9
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	14
2.1 Děti-cizinci v dnešní škole	14
2.2 Školní adaptace dětí-cizinců	16
2.2.1 Psychická oblast školní adaptace dětí-cizinců	19
2.2.2 Sociální oblast školní adaptace dětí-cizinců	20
2.3 Podpora školní adaptace dětí-cizinců	22
2.3.1 Globální perspektiva podpory školní adaptace dětí-cizinců	22
2.3.1.1 Rovné vzdělávací příležitosti v globálním kontextu	23
2.3.1.2 Strategie začleňování cizinců v globálním kontextu	25
2.3.1.2.1 Problematické vnímání multikulturalismu	28
2.3.1.2.2 Segregace cizinců jako neřešitelný problém	29
2.3.2 Nadnárodní perspektiva podpory školní adaptace dětí-cizinců	29
2.3.2.1 Rovné vzdělávací příležitosti v evropském kontextu	30
2.3.2.2 Modely vzdělávání dětí-cizinců v evropském kontextu	31
2.3.2.2.1 Podpůrná opatření pro děti-cizince v evropském kontextu	32
2.3.3 Školní perspektiva podpory školní adaptace dětí-cizinců	34
2.3.3.1 Vedení školy v podpoře školní adaptace dětí-cizinců	34
2.3.3.2 Učitel v podpoře školní adaptace dětí-cizinců	35
2.3.3.2.1 Přípravenost učitelů na multikulturní přístup ve výuce	37
2.3.3.3 Důležitost spolupráce školy a rodičů-cizinců	38
2.3.3.3.1 Podstata odlišnosti školy a rodin cizinců	40
2.3.3.3.2 Bariéry ve spolupráci školy a rodičů-cizinců	41
3 METODOLOGIE PROVEDENÉHO ŠETŘENÍ	43
3.1 Výzkumný problém, cíl a design šetření	44
3.2 Zvolená metoda srovnání a výzkumná otázka	44
3.3 Postup při navrhování srovnávacího výzkumu	46
3.3.1 Lokalizace sběru dat a počet případů	46
3.3.2 Jednotka analýzy dat	48
3.3.3 Techniky sběru dat	49
3.3.4 Výzkumný vzorek	51
3.3.4.1 Kritéria výběru škol	52
3.4 Analytický proces zvolené metody srovnání	54
3.5 Časový harmonogram sběru dat	56

3.6 Validita a etická dimenze výzkumu	57
4 ZJIŠTĚNÍ PROVEDENÉHO ŠETŘENÍ	60
4.1 Český a norský kontext podpory školní adaptace dětí-cizinců	60
4.1.1 Český kontext podpory školní adaptace dětí-cizinců	60
4.1.1.1 Český demografický kontext.	61
4.1.1.2 Český historický kontext.	62
4.1.1.3 Český ekonomický kontext.	62
4.1.1.4 Český sociální kontext	64
4.1.1.5 Český politický kontext	66
4.1.1.5.1 Lokální politický kontext (Praha)	70
4.1.2 Norský kontext podpory školní adaptace dětí-cizinců	71
4.1.2.1 Norský demografický kontext.	72
4.1.2.2 Norský historický kontext	73
4.1.2.2.1 Migrační pedagogika na norských univerzitách	73
4.1.2.2.2 Od asimilace dětí-cizinců k inkluzi v norských třídách	74
4.1.2.3 Norský ekonomický kontext.	75
4.1.2.4 Norský sociální kontext	76
4.1.2.4.1 Multikulturní škola cílem dnešních norských škol	78
4.1.2.4.2 Testování dětí-cizinců v norštině	80
4.1.2.5 Norský politický kontext	81
4.1.2.5.1 Lokální politický kontext (Oslo)	84
4.2 Výsledky šetření v českých a norských školách	88
4.2.1 Podpora školní adaptace dětí-cizinců na příkladu českých škol	89
4.2.1.1 Zjištěné shody na českých školách	89
4.2.1.2 Zjištěné rozdíly na českých školách	93
4.2.2 Podpora školní adaptace dětí-cizinců na příkladu norských škol	96
4.2.2.1 Zjištěné shody na norských školách	96
4.2.2.2 Zjištěné rozdíly na norských školách	98
4.3 Přehled zjištěných shod a rozdílů v českém a norském prostředí	101
4.4 Komparace výsledků v českém a norském prostředí	102
4.4.1 Shody a rozdíly na české a norské makro, mezo a mikro úrovni	102
4.4.1.1 Makro úroveň.	103
4.4.1.2 Mezo úroveň	105
4.4.1.3 Mikro úroveň.	106
4.4.2 Klíčové oblasti pro úspěšnost podpory školní adaptace dětí-cizinců	110
4.4.2.1 Pravidelná komunikace státní úrovně se školami.	110
4.4.2.2 Podpora dětí-cizinců jako priorita inkluzivního vzdělávání	112
4.4.2.3 Existence funkčního „mezo článku“	112

4.4.2.4	Tvorba státních a regionálních nařízeních na základě potřeb škol	114
4.4.2.5	Financování bez byrokratické zátěže	115
4.4.2.6	Posílení účasti dětí-cizinců v předškolním vzdělávání.	116
4.4.2.7	(Ne)důležitost osobního přístupu k dětem-cizincům	116
4.4.3	Modely podpory školní adaptace dětí-cizinců	117
5	ZJIŠTĚNÍ V KONTEXTU PŘEDCHOZÍCH VÝZKUMŮ	121
6	ZÁVĚR	127
	SUMMARY	130
	BIBLIOGRAFIE	132
	Online zdroje	147
	SEZNAMY	153
	Seznam použitých zkratk	153
	Seznam tabulek	154
	Seznam obrázků	154
	PŘÍLOHY	156
	1 Analyzované dokumenty	156
	2 Charakteristika respondentů	157
	3 Pozorování ve školách a školní dokumenty	160
	4 Přehled vzniklých kategorií s ukázkou kódů	161
	REJSTRÍK	162

